

LOPPURAPORTTI

Koulutus UtaJoMMassa

1.11.2002 – 31.10.2003

Utajärven 4H-yhdistys

Loppuraportti

1. Hankeorganisaation yhteystiedot ja hankkeen perustiedot

- hankkeen nimi: Koulutus UtaJoMMassa
- hankkeen tunnistetiedot (hankkeen projektinumero, diaarinumero):
 - Projektinumero 8870
 - Diaarinumero 3976/3510-2002
- hankkeen toteuttaja Utajärven 4H-yhdistys
 - Vastuuhenkilö Ulla Lehtonen/Mia Raappana
 - E-mail mia.raappana@utajarvi.fi
 - puh. 0400-945207
 - fax 08-5421138
 - Osoite PI 18, 91601 UTAJÄRVI
- *hankeorganisaatio ja sen eri osien keskeiset tehtävät*

Utajärven 4H-yhdistys vastaa hankkeen hallinnoinnista, siten, että virassa oleva toiminnanjohtaja vastaa hankkeeseen liittyvien laskujen maksamisesta, yhteydenpidosta hankkeen rahoittajiin, hoitaa raportit, ja maksatushakemukset eteenpäin ajallansa. Hanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kylien kehittämishankkeen, kyläseurojen, ja muiden yhdistysten kanssa. 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja suunnittelee kurssiaikataulut, hoitaa ilmoittelun, ilmoittautumiset kursseille, sekä toimii yhteyshenkilönä eri yhteistyötahojen välillä.

Hankkeen ohjausryhmä koostuu Utajärven 4H-yhdistyksen hallituksesta, sekä TE-keskuksen edustajasta ja JoMMA ry:n edustajasta.

2. Hankkeen tausta ja lähtökohdat

- *Miksi ja miten hanke käynnistettiin?*

Hankkeen käynnistyminen lähti liikkeelle, UTAJOMMA – kylien kehityshanketta työstettäessä. Utajärven 4H-yhdistys oli samanaikaisesti kaavaillut omaa, nuorten kesäkahvilatoiminnan käynnistämiseen tähtäävää koulutushanketta. Kylien kehittämistarpeita kartoitettaessa ilmeni selkeä tilaus erilliselle koulutushankkeelle, joten näin eri koulutukset päätettiin niputtaa yhteen, erilliseksi hankkeeksi.

Hankkeen hallinnoijaksi tuli paikallinen 4H-yhdistys, koska yhdistyksellä oli sopivat valmiudet ja omat intressit tehtävän hoitamista ajatellen. Yhdistyksen virassa oleva toiminnanjohtaja työsti hankehakemusta yhteistyössä JoMMA ry:n edustajan, sekä UTAJOMMA- kylien kehittämishankkeen johtaja Antti Koistisen kanssa. Hankesuunnitelma laadittiin kylien yhteisissä kokoontumisissa ilmitulleiden tarpeiden pohjalta.

- *Ongelmat tai tarpeet, joiden vuoksi hanketta tarvittiin*

Sivukylien tyhjeneminen pakottaa etsimään uusia toimintamuotoja toimivan, utajärveläisen maaseudun säilyttämisen turvaamiseksi. Kunnan mahdollisuudet sivukylien palvelujen tuottajana heikkenevät, joten vastuuta jää yhä enemmän kyläseuroille, maatiloille, kalastuskunnille, yrittäjille ja kylien asukkaille. Kyläseurojen ja kalastuskuntien laajentunut toiminta tuo niille vastaan uusia velvoitteita ja haasteita.

Monelta kylältä on loppunut kyläkauppatoiminta. Kuitenkin etenkin kesällä, kylien väkilukuun tulee selkeä lisäys kesäasukkaiden mukana. Edelleen aktiivisten kyläseurojen tai kalastuskuntien ansiosta monelle kylälle syntyy matkailun painopistealueita, joissa on kysyntää kausiluonteisesta monipuolisemmille palveluilla.

Ne kylät, joilla ennen hanketta oli jo omat kotisivunsa, ovat todenneet sivujen tuovan kylälle näkyvyyttä, sekä poikineen yhteydenottoja. Tiedonhakukanavana Internet toimii jo niin laajalti, että se on varteenotettava tiedotuskanava. Kylän eri palvelujen kokoaminen yhteen auttaa kyläläisiä huomaamaan omia vahvuuksiaan ja monipuolista osaamistaan. Kotisivujen avulla moni paluunmuuttoa harkitseva pääsee kurkistamaan, mitä entiselle kotikylälle kuuluu, ja löytää sopivia yhteystietoja.

Utajärvi sijaitsee riittävän lähellä Oulua vapaa-ajan viettäjiä silmälläpitäen. Kalastusmatkailu ja matkailukalastus, sekä vielä laajennettuna erilaiset elämysmatkat kasvattavat suosiotansa koko ajan. Kalastuspaikkojen vahvuuksien löytäminen, palvelujen kehittäminen ja ennen kaikkea rohkeus ja taito markkinoida paikallisia kohteita vaatii panostamista, jotta pysytään mukana kilpailussa matkailijoiden euroista.

** Hankkeen toimintaympäristön kuvaus*

Perustietoa kunnasta

Väkiluku 3279 (31.12.2002)

Pinta-ala 1738 km²

(vert. 9 Helsinkiä tai 6 Oulua mahtuisi Utajärven alueelle)

Perustamisvuosi 1865

Veroprosentti 19

Maan parhaat aluepoliittiset edut

EU 1-tukialue

Kansallinen 2 tukialue

Ikärakenne 2000

0-14 v. 649 19 %

15-64 v. 2057 62 %

65- 616 19 %

Utajärven kunta kuuluu

- Oulun lääniin
- Pohjois-Pohjanmaan liittoon
- Oulunkaaren seutukuntaan
- Limingan kihlakuntaan
- Oulun käräjäoikeuteen
- Oulun verotoimistoon Muhoksen toimipiste
- Oulun maaseutukeskukseen
- Pohjois-Pohjanmaan metsäkeskukseen
- Pohjois-Pohjanmaan TE-keskukseen maaseutupalvelut, työvoimapalvelut, yrityspalveluyksikkö
- Oulun tiepiiriin
- Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukseen
- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin

Sijainti: Ouluun n. 60 km, Kajaaniin n. 120 km

Naapurikunnat: Muhos, Pudasjärvi, Ylikiiminki, Puolanka ja Vaala

Utajärven kunta on jo pitkään kärsinyt, monen muun maaseutupitäjän tavoin, sivukylien tyhjenemisestä, sekä väkiluvun pienenemisestä. Hanke keskittyy nimenomaan sivukylien asukkaiden toimintojen tukemiseen. Utajärven sivukylät ovat Ahmas, Juorkuna, Naamankylä, Niskankylä, Sotka, Sanginkylä, Särkijärvi, Murronkylä, Kormu ja Järvikylä, joista suurimpia 7 ensimmäisenä mainittua.

Kylät ovat toimintaedellytyksiltään hyvin erilaisia, jo siinäkin suhteessa, että Sangilla ja Ahmaksella toimii oma ala-aste, ja muilta kyliltä koulut on lakkautettu.

Kyläseurojen lisäksi muita aktiivisia toimijoita monella kylällä ovat maa- ja kotitalousnaiset, kalastuskunnat ja metsästysseurat. Kylistä oma, kyläläisten talkoovoimin rakentama kylätalo, on ainoastaan Naamankylällä.

Monella kylällä on myös oma matkailualan sektorinsa, johon se panostaa: Esim. Sanginkylällä on Valkeisjärvi, joka houkuttelee kalaistutuksillaan ja taukopaikoillaan paljon kalastajia lähinnä kesäkauden aikana, Juorkuna keskittyy elämysmatkailuun, Niskankylän kyläseura pyrkii hyödyntämään vuokraamansa vanhan kyläkoulun ja läheisen Oulu-joen tarjoamia mahdollisuuksia ja Sotkalla on vanhassa koulurakennuksessa, ja sen rinnalle rakennetussa uudessa tilassa leirikeskus, jota käyttää paljon mm. seurakunnat rippileireillään. Yhteistä eri sivukylille on myös se, että kyläseurat ovat hyvin järjestäytyneet ja toimivat aktiivisesti. Kyläläiset kokoontuvat säännöllisesti erilaisten tapahtumien merkeissä, ja useimmat kylät tarttuvat aktiivisesti yhteisten hankkeiden tarjoamiin mahdollisuuksiin, yrittäen näin pitää oman kylänsä vireänä.

Juorkunan ja Särkijärven ala-asteet lakkautettiin syksyksi 2002. Tämä synnytti katkeruutta eri kylien kesken, ja kylät, joilta koulut lakkautettiin, kokivat kärsineensä vääryyttä ja kyläläisten motivaatio kylän kehittämiseksi hävisi hetkellisesti. Uusien asukkaiden houkutteleminen kylälle, jossa ei ole koulua, ja josta on kuntakeskukseen vähintään 40 km ei ole helppoa. Käytöstä poistettujen koulujen hyödyntäminen uusien käyttömuotojen puitteissa on tulevaisuuden haaste kyläläisille.

- *Aiheeseen liittyvät aikaisemmat selvitykset ja hankkeet*

Koulutus UtaJoMMassa-hanke nivoutuu tiiviisti yhteen UtaJoMMA -kylien kehityshankkeeseen, jonka ensimmäisen osion projektipäällikkönä toimi Antti Koistinen. Nyt on hankehakemus UtaJoMMA II osalta jo tehty, joten kylien kehittämistoimenpiteet tulevat Utajärvellä jatkumaan.

- *Hankkeen nivoutuminen alueen kehittämissohjelmiin*

Utajärvi kuuluu Tavoite 1-ohjelman alueeseen, ja paikallisena toimintaryhmänä toimii JoMMA, eli Jokivarsien moderni maaseutuyhdistys. Toimintaryhmän nimi kuvaa alueen läpi virtaavia jokia: Ii,-Kuiva,-Kiiminki- ja Oulujokea, sekä ympäröivää maaseutua. Koulutus UtaJoMMassa- hanke tukee hyvin toimintaryhmälle asetettuja painopistealueita:

- Kylätoiminnan vahvistaminen
- Erämatkailun kehittäminen
- Oppiminen ja osaaminen
- Uusien maaseutuyritysten syntyminen ja olemassa olevien vahvistaminen.

- *määrälliset ja laadulliset tavoitteet sekä mahdolliset osatavoitteet*

1. Elintarvikealan pienyrittäjäkoulutus

1.1 Tavoiteasettelu

Tavoitteeksi hankesuunnitelmassa on kirjattu seuraavaa: Hankkeen tavoitteena on kouluttaa nuoria ja muita asiasta kiinnostuneita niin, että he pystyvät yhteistyössä 4H-yhdistyksen, kylätoimikuntien ja vanhempiensa kanssa työllistämään itsensä mm. kotikylän kesäkahvilassa. Nuoret ja muut asiasta kiinnostuneet koulutetaan hallitsemaan hinnoittelua, elintarvikelainsäädäntöä, leipomista sekä talouden hallintaa, niiltä osin, kuin se kesäkahvilatoiminnan puitteissa on tarpeellista. Kurssille osallistujat saavat hygieniapassin. Tavoitteena etenkin on saada nuorille, jotka haluavat viettää kesän kotikylällä, työtä ja tienestiä koko kesälle. Nuorten lisäksi kesäkahvilat tarjoavat kyläläisille mahdollisuuden tuoda myyntiin esim. käsitöitensä ja puutarhansa antimia.

Pidemmän aikavälin tavoitteena on löytää kanavia toimivaan suoramyyntitoimintaan.

1.2 Tavoitteiden saavuttaminen 31.10.2003 mennessä

Tämä koulutusosio jäi Koulutus UtaJoMMA- hankkeen puitteissa toteutumatta, koska Oulun Maaseutukeskuksella on meneillään hanke ”Polku Yrittäjyyteen”, joka tarjoaa samansisältöistä koulutusta. Polku Yrittäjyyteen hanke järjesti Utajärvellä hygieniakoulutusta, johon osallistui Utajärven 4H-yhdistyksen nuoria, sekä kyläseurojen edustajia.

Särkijärvellä ja Sanginkylällä käynnistyi kesäkahvilat 2.6.2003. Särkijärvellä kioski toimi entisen kyläkaupan tiloissa, jonka yhdistys vuokrasi sen nykyiseltä omistajalta Jukka Jurvalta. Sanginkylällä kioski toimi suosittuun kalastuspaikkaan Valkeisjärven rannalla, kyläseuran omistamassa kioskirakennuksessa. Särkijärven kioski työllisti kaksi kylän nuorta kesän mittaan, ja Sangilla puolestaan työskenteli 7 nuorta, jokainen aina 60 tunnin työjakson verran, joista 2 nuorta lisäksi koko kioskin aukiolo ajan ns. vastaavina myyjinä. Lisäksi Naamalla oli kesäkioskia hoitamassa 1 nuori.

Nuoret leipoivat itse kioskeissa myytävän kahvileivän. Mm. hinnoittelua, ja elintarvikelainsäädännön vaatimuksia kioskin pitäjät kävivät läpi Utajärven 4H-yhdistyksen toiminnanjohtajan kanssa.

Särkijärven kioskiin tuli myyntiin kioskituotteiden lisäksi myös kyläläisten käsitöitä. Näiltä osin voi katsoa myös tavoitteiden suoramyyntitoiminnan osalta toteutuvan.

2. Kirjanpitokoulutus

2.1 Tavoiteasettelu

Tavoitteena oli, että joka kylältä löytyisi henkilö, joka tarvittaessa pystyy suoriutumaan kyläseuran tms. kirjanpidosta, niin että kirjanpito ei kohtuuttomasti kuormita ketään. Kirjanpitämisestä saattaa muodostua jopa pieni sivuelinkeino jollekin kyläläiselle, jos useammat tahot keskittävät kirjanpidon samalle taholle.

2.2 Tavoitteiden saavuttaminen 30.10.2003 mennessä

Kirjanpitokoulutus järjestettiin kahtena lauantaina 8.2 ja 22.2. Koulutuksiin osallistui yhteensä 11 ihmistä, joista kyläseurojen edustajia viisi (3 kyläseuraa), muista yhdistyksistä neljä. Loput kaksi olivat yrittäjiä, ja tämän takia halusivat perehtyä kirjanpitoasioihin.

Tavoitteeksi asetettiin, että joka kylältä löytyisi kirjanpitokurssille edustaja, mutta tämä tavoite jäi toteutumatta. Yhtenä syynä tähän on varmasti se, että kaksi kylää, joilta koulu lakkautettiin, kokivat hetkellisesti kylän toimintaan panostamisen turhaksi. Lisäksi koulutustarjontaa, ja muita tapahtumia oli tarjolla talven aikana monelta eri taholta, jolloin samat, aktiivisimmat ihmiset, eivät ehtineet joka paikkaan. Edelleen monessa kyläseurassa kirjanpitoasiat olivat jo kunnossa, tutun ihmisen hoidossa.

3. Kotisivujen valmistus- ja päivityskoulutus

3.1 Tavoiteasettelu

Jokainen hankkeeseen mukaan lähtevä kylä saa omat, edustavat kotisivunsa. Sivut toteuttaa kunnankin kotisivut laatinut Media Siurua, niin että yhtenäinen yleisilme säilyy koko kunnan osalta. Media Siuruan valintaa kotisivujen tekijäksi puoltaa myös se, että yritys tuntee Utajärveä jo valmiiksi. Koulutus koostuu opastuksesta aineiston hankkimiseen ja työstämiseen, varsinaisten sivujen työstämisestä, sekä sivujen käyttökoulutuksesta.

3.2 Tavoitteiden saavuttaminen 31.10.2003 mennessä

Kotisivujen toteutukseen lähti mukaan kuusi kylää: Ahmas, Niskankylä, Naamankylä, Särkijärvi ja Sanginkylä. Alun perin tavoitteena oli saada mukaan 7 kylää, mutta Juorkuna jäi joukosta pois, koska kylällä oli jo omat hyvät kotisivut, ja niiden päivityksestä huolehtiva henkilö.

Mukaan lähteneiden kylien osalta kotisivujen toteutus on edistynyt keskimäärin hyvin. Ensimmäiset valmiit sivut julkaistiin jo keväällä. Kyläläiset ymmärsivät hyvin kotisivujen merkityksen, ja ovat hyvin motivoituneita aineiston keruuseen ja valmiiksi työstämiseen.

Kotisivujen päivitys ja ylläpito on selkeää ja helppoa, kuten hankkeen tavoitteiden asettelussa edellytettiin.

4. Matkailukalastus ja kalastusmatkailu

4.1 Tavoiteasettelu

Tavoitteena on edesauttaa jo olemassa olevien vahvuuksien kehittämistä, sekä uusien vahvuuksien löytämistä virkistyskalastuskohteissa. Koulutus suoritetaan portaittain muutaman vuoden aikana.

4.2 Tavoitteiden saavuttaminen 31.10.2003 mennessä

Tätä koulutusosioita ajatellen kyselin kylävierroksen aikana toiveita lähinnä kurssiaikataulun suhteen, mutta asiasta kiinnostuneita ei tahtonut löytyä. Alun perin ajatus kalastukseen liittyvästä koulutuksesta tuli Särkijärven kyläseuran taholta, ja kyläseuran edustajan Teuvo Murtovaaran kanssa asian etenemistä mietittiin.

Kurssia ei käynnistetty johtuen runsaasta kurssitarjonnasta, ja kylien aktiivisimpien ihmisten ylityöllistymisestä. Samoin kurssin pitäjäksi kaavaillun Pertti Kuusiston

3. Kotisivujen valmistus- ja päivityskoulutus

3.1 Tavoiteasettelu

Jokainen hankkeeseen mukaan lähtevä kylä saa omat, edustavat kotisivunsa. Sivut toteuttaa kunnankin kotisivut laatinut Media Siurua, niin että yhtenäinen yleisilme säilyy koko kunnan osalta. Media Siuruan valintaa kotisivujen tekijäksi puoltaa myös se, että yritys tuntee Utajärveä jo valmiiksi. Koulutus koostuu opastuksesta aineiston hankkimiseen ja työstämiseen, varsinaisten sivujen työstämisestä, sekä sivujen käyttökoulutuksesta.

3.2 Tavoitteiden saavuttaminen 30.6.2003 mennessä

Kotisivujen toteutukseen lähti mukaan kuusi kylää: Ahmas, Niskankylä, Naamankylä, Särkijärvi ja Sanginkylä. Alun perin tavoitteena oli saada mukaan 7 kylää, mutta Juorkuna jäi joukosta pois, koska kylällä oli jo omat hyvät kotisivut, ja niiden päivityksestä huolehtiva henkilö.

Mukaan lähteneiden kylien osalta kotisivujen toteutus on edistynyt keskimäärin hyvin. Ensimmäiset valmiit sivut julkaistiin jo kevättalvella. Kyläläiset ymmärsivät hyvin kotisivujen merkityksen, ja ovat hyvin motivoituneita aineiston keruuseen ja valmiiksi työstämiseen.

Kotisivujen päivitys ja ylläpito on selkeää ja helppoa, kuten hankkeen tavoitteiden asettelussa edellytettiin.

4. Matkailukalastus ja kalastusmatkailu

4.1 Tavoiteasettelu

Tavoitteena on edesauttaa jo olemassa olevien vahvuuksien kehittämistä, sekä uusien vahvuuksien löytämistä virkistyskalastuskohteissa. Koulutus suoritetaan portaittain muutaman vuoden aikana.

4.2 Tavoitteiden saavuttaminen 31.10.2003 mennessä

Tätä koulutusosioita ajatellen kyselin kyläkierroksen aikana toiveita lähinnä kurssiaikataulun suhteen, mutta asiasta kiinnostuneita ei tahtonut löytyä. Alun perin ajatus kalastukseen liittyvästä koulutuksesta tuli Särkijärven kyläseuran taholta, ja kyläseuran edustajan Teuvo Murtovaaran kanssa asian etenemistä mietittiin.

Kurssia ei käynnistetty johtuen runsaasta kurssitarjonnasta, ja kylien aktiivisimpien ihmisten ylityöllistymisestä. Samoin kurssin pitäjäksi kaavaillun Pertti Kuusiston

työnantaja oli vaihtunut, joten tarjouksen jättöhetken olosuhteet olivat muuttuneet, ja näin ollen myös Kuusiston edellytykset koulutuksen läpiviemiseen.

Koska syksyynkään aikana ei ilmennyt halukkuutta osallistua kalastusmatkailukurssille, ja koska yhdistyksen rahavarat olivat todella heikoissa kantimissa 1. maksatuserän maksun viivästymisen takia, päätettiin olla järjestämättä koulutusta tämän projektin puitteissa.

3. Hankkeen aikataulu

- *kesto; aloittamis- ja lopettamispäivämäärät*

Hanke käynnistyi 1.11.2002, ja se päättyi 31.10.2003, joten hankkeen kokonaiskesto on yksi vuosi.

- *aikataulussa pysyminen, syyt mahdollisiin poikkeamiin*

Aikataulussa on tapahtunut pientä liikehdintää, mutta pääsääntöisesti voi todeta, että hanke eteni hyvin. Eniten muuttuivat suunnitelmat kalastusmatkailukoulutuksen osalta syistä, jotka on esitelty edellä tavoitteiden saavuttamista käsittelevässä kohdassa.

Syitä aikataulun elämiseen tämmöisessä hankkeessa on mm. seuraavanlaisia:

- Muiden järjestämät koulutukset
- Muut päällekkäiset hankkeet ja kurssit

4. Hankkeen toiminta

- *hankkeen sisältö; mitä tehtiin, miten, kenen hyväksi, millä resurssein, ketä mukana, kohderyhmät*

a. Elintarvikealan pienyrittäjäkoulutus

Varsinainen koulutus jäi toteutumatta Koulutus UtaJoMMassa hankkeen osalta, mutta Utajärven 4H-yhdistyksen nuoria, sekä kyläyhdistyksen edustajia osallistui Oulun maaseutukeskuksen järjestämään hygieniäkoulutukseen.

Koulutusosin tavoitteisiin viitaten, talven mittaan ja mm. kyläierroksen aikana toiminnanjohtaja kartoitti kyliä, joilla on tarvetta ja kiinnostusta olla mukana kesäkioskien perustamisessa ja ylläpidossa. Sanginkylän kioskille kyläseura pyrki löytämään yrittäjää, mutta sopivaa henkilöä ei tehtävään löytynyt. Näin ollen kioskin

ylläpito jäi Utajärven 4H-yhdistykselle. Toiminnanjohtaja suunnitteli kioskin myyntivalikoiman, aukioloajat ja työvuorot yhteistyössä kylän nuorten kanssa, joiden vastuulle jää kioskin toiminnan pyörittäminen. Elintarvikelainsäädännön vaatimuksia, mm. kylmälaitteiden lämpötilojen seuranta, kioskityöntekijät kävivät läpi yhdessä toiminnanjohtajan kanssa.

Kioskien varustaminen aloitettiin 1.6.2003, jolloin toiminnanjohtaja toi tukusta makeisia ja virvokkeita, sekä kertakäyttöastioita ja servettejä. Paikallisesta K-Marketista hankittiin lihapiirakoita, nakkeja ja grillimakkaraa. Kioskit avasivat ovensa Sanginkylällä ja Särkijärvellä 2.6.2003. Sanginkylällä myyjinä toimivat ainakin: Kaisa Suorsa, Erja Ämmänpää, Marika Parkkinen, Heini Karhula, Anne-Maria Laukkanen, Kirsi Seppänen ja Kaisu Suorsa. Särkijärven kyläkauppaa siivottiin ja järjestettiin kioskikuntoon vuokraisännän, Jukka Jurvan ja tulevan kioskin pitäjän Heini Isolan toimesta toukokuun lopulla. Isolan lisäksi myyntityöhön osallistui Veera Hongisto. Naamalla kesäkioskia piti Rimpeläisen Riikka.

Sanginkylän kioski oli auki päivittäin klo 15-21, ja Särkijärven kioski ma-pe klo 11-14. Naamalla kioski oli arkisin 12-16. Kioskit palvelevat paikallisia asukkaita, ohikulkijoita, kesämökkiläisiä ja muita lomailijoita. Lisäksi nuoret saavat mielekästä, itsenäistä ja vastuunalaista työtä kotiseuduillansa. Sanginkylällä huomattiin, että kioskin olisi hyvä olla auki jo päivällä, varsinkin helteellä virvoitusjuomat ja jäätelö olisivat tehneet kauppansa.

b. Kirjanpitokurssi

Kurssille 8.2.2003 ja 22.2.2003 osallistuivat:

Eija Spets	Niskan kyläyhdistys
Eija Seppänen	Niskan kyläyhdistys
Ulla Lehtonen	Utajärven 4H-yhdistys
Sinikka Kaattari	Utajärven 4H-yhdistys
Esko Palovaara	
Eila Karjalainen	
Taisto Kokko	Sotkan Kyläseura
Seppo Arhippainen	
Kirsi Seppänen	Sangin kyläseura
Antti Koistinen	Sangin kyläseura
Sinikka Hämälä	Utajärven 4H-yhdistys

Koulutus pidettiin Utajärven keskuskoulun luokkahuoneessa, ja koulutus kesti kumpanakin päivänä klo 9-15.

Kurssilaisille jaettiin seuraavanlainen todistus:

Esko Palovaara

on osallistunut Utajärven 4H-yhdistyksen ja Koulutus UtaJoMMassa-hankkeen järjestämälle kirjanpitokurssille (12 h) 8.2.2003 ja 22.2.2003.

Kurssilla käsiteltiin:

- kirjanpidon peruskäsitteet ja -viennit
- perustilikartta
- arvonlisäveron laskeminen
- kassakirjanpito
- palkkakirjanpito
- tilintarkastus
- harjoitustehtävät
- kokoustekniikka
- tilinpäätös
- tilintarkastus

Utajärvellä 22.2.2003

Ulla Lehtonen
Utajärven 4H-yhdistys

Sirpa Komminaho
kirjanpitäjä/kouluttaja

c. Kotisivujen valmistus- ja päivityskoulutus

Tämä koulutusosio käynnistyi yhteisellä tilaisuudella 11.12.2002 klo 18.00-20.15 keskuskoulun luokkatiloissa. Läsnä olivat seuraavat henkilöt:

OSALLISTUJALISTA KE 11.12.2002 klo 18.00-20.15

<u>NIMI</u>	<u>KYLÄ</u>
1. Ulla Lehtonen	4H-yhdistys
2. Lauri Kivelä	Juorkuna
3. Ilpo Hepola	Niska
4. Simo Paso	Särkijärvi
5. Teuvo Murtovaara	Särkijärvi
6. Kai Savolainen	Sanginkylä
7. Jaakko Holappa	Naama
8. Jani Ijäs	Niska
9. Eija Spets	Niska
10. Antti Koistinen	Utajomma
11. Asko Merilä	Utajomma, kunta
12. Sari Sakaranaho	Ahmas
13. Erkki Savolainen	Sanginkylä
14. Jukka-Pekka Savolainen	Sanginkylä
15. Mika Poutiainen	Naamankylä
16. Antero Väänänen	Naamankylä
17. Helge Mikkonen	Naamankylä
18. Viljo Haataja	Naamankylä
19. Aino Rikkola	Sotkankylä
20. Esa Rikkola	Sotkankylä
21. Taisto Kokko	Sotkankylä
22. Tarja Vimpari	Sotkankylä
23. Varpu Perätalo	Naamankylä
24. Vesa Saarenpää	Naamankylä
25. Timo Halonen	Utajärven kunta

+ Kouluttaja: Media Siurua

Tilaisuudessa käytiin läpi tulevien kotisivujen runko, Media Siuruan edustajien esittelemänä. Kyläläiset esittivät kysymyksiä, ja muutosehdotuksia sivupohjiin liittyen. Illan mittaan todettiin, että tarpeet vaihtelevat hieman kylittäin, jolloin tulee olla mahdollista vaihdella pääotsikoita.

Tilaisuus palveli tarkoitustansa. Kyläläiset saivat selkeän kuvan tulevista sivuistansa, ja saivat hyvät eväät tulevaa aineiston keruu-urakkaa ajatellen. Läninä olevien joukosta valittiin joka kylällä 2-3 vastuuhenkilöä, jotka tulisivat huolehtimaan valmistuvien sivujen sisällöstä, ja tietojen ajan tasalla pysymisestä.

Ensimmäisen, yhteisen tilaisuuden jälkeen kokoonnuttiiin pienryhmissä. Pienryhmäopiskelun ajankohta siirtyi alkuperäistä suunnitelmaa myöhäisemmäksi, koska Media Siuruan projektivastaava loukkasi kätensä, ja oli pitkään sairauslomalla.

11.3.2003 klo 18.00 lähtien keskuskoulun ATK-luokassa kokoontui seuraavien kylien edustajat:

Sotkankylä: Aino Rikkola, Tarja Vimpari, Taisto Kokko
Niskankylä: Eija Spets, Ilpo Hepola

20.3.2003 klo 18 lähtien kokoontui vuorostaan:

Sanginkylä: Antti Koistinen, Erkki Savolainen
Ahmas: Sari Sakaranaho
Särkijärvi: Teuvo Murtovaara, Simo Paso
Naamankylä: Tarmo Väisänen ja Helge Mikkonen

Näiden iltojen aikana käytiin läpi sivujen muokkaukseen, ja sisällön tuottamiseen liittyviä työkaluja, sekä jaettiin jokaiselle vastuuhenkilölle tunnukset, joiden avulla kylän sivuja pääsee muuttamaan.

Kuvien käsittely oli illan teemana 13.5.2003. Kouluttajina toimi Tapio Siurua ja Susanna Koivukangas Media Siuruasta.

Mukana oli seuraavat edustajat kylittäin:
Niskankylä: Eija Spets ja Ilpo Hepola
Sotkankylä: Taisto Kokko
Särkijärvi: Simo Paso, Teuvo Murtovaara
Naamankylä: Helge Mikkonen
Sanginkylä: Jukka-Pekka Savolainen
Ahmas: Sari Sakaranaho

Kyläläiset olivat motivoituneita kotisivujen toteutukseen, ja etsivät itsekkin aktiivisesti vastauksia avoimiin kysymyksiin.

d. Matkailukalastus ja kalastusmatkailu

Tätä koulutusosiota esiteltiin kyläkierroksen aikana. Koulutus ei herättänyt suurta kiinnostusta, eikä toivomuksia kurssiaikataulujen suhteen tullut. Asiaa pohdittiin Teuvo Murtovaaran ja Pertti Kuusiston kanssa, ja todettiin, että kurssi siirretään syksyyn, jolloin muuta tarjontaa ei olisi niin paljoa. Mutta niin kuitenkin kävi, ettei kiinnostus kurssia kohtaan ollut herännyt kesän aikana, ja niin kurssi jäi pitämättä.

5. Hankkeen kokonaisrahoitus ja rahojen käyttö

- *hankkeen suunnitellut ja toteutuneet kustannukset*

31.10.2003 mennessä hankkeen kustannuksia on toteutunut seuraavasti:

Suunnitellut ja toteutuneet kustannukset hankkeessa: Koulutus UtaJoMMassa 31.10.2003 mennessä

	Hyväksytyt	Toteutuneet
Palkat ja sivukulut	2234	2779,65
Ostopalvelut	13905	10289,00
Matkakulut	1328	1105,73
Luontoissuoritukset	1269	1088,85
Muut kustannukset, toimistokulut	200	247,73
Muut kulut	1724	754,23
Kokonaiskustannukset	20660	16265,31

	Suunnitellut	Toteutuneet
Ostopalvelut:		
Media Siurua	10876	9347,4
Kirjanpitokoulutus	626	600,4
Mainosten ostaminen	420	141,3

- *hankkeen kokonaisrahoitus sekä rahoittajatahot*

Hankkeen rahoitus jakautuu TE-keskuksen päätöksen mukaan seuraavasti:

Koulutus UtaJoMMassa-hankkeen rahoitus:

	2002	2003	Yhteensä
TE-keskus, EU	1766,00	5553,39	7319,39
TE-keskus, valtio	1060,00	3331,63	4391,63
Kunta	706,00	2221,76	2927,76
Julkinen rahoitus yhteensä	3532,00	11106,78	14638,78
Yksityinen, rahallinen osuus	177,00	303,00	480,00
Luontoissuoritukset, talkootyö	215,00	931,53	1146,53
Yksityinen rahoitus yhteensä	392,00	1234,53	1626,53
Kokonaisrahoitus	3924,00	12341,31	16265,31

- Julkinen rahoitus tulee seuraavista lähteistä: Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston osallistuminen maaseudun kehittämiseen 6829,40 €, sekä valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä 4097,64 €. Kuntarahoituksen osuus on 2731,76 €.
- Yksityisrahoitusosuuden rahallinen osuus kertyy kurssimaksuista ja talkootöistä.

6. Hankkeen määrällisten ja laadullisten tulosten sekä toteuttamisen arviointi sekä vastoin käymisten analyysi

- *tulosten vertaaminen tavoitteisiin niin määrällisten kuin laadullisten tavoitteiden osalta*

a) Elintarvikealan pienyrittäjäkoulutus

Nuorten kesäkahviloiden pitäjiä koulutus jäi tavoiteasettelusta. Hygieniapassin suoritti vain yksi tämän hetkisistä kioskin pitäjistä. Yhteistyössä Oulun maaseutokeskuksen kanssa räätälöitiin koulutus, jossa olisi käsitelty hankkeen tavoitteissa esiteltyjä asioita, mutta koulutus peruuntui koska ilmoittautumisia ei tullut minimimäärää. Näin ollen, voinee todeta, että etenkin laadullisia tavoitteita ei saavutettu.

Muulta osin tavoitteiden asettelun osalta onnistuttiin, koska kesäkahvilat toimivat Sanginkylällä ja Särkijärvellä, työllistäen yhteensä 10 nuorta kesän mittaan. Suoramyyntituotteita on tarjolla Särkijärvellä.

b) Kirjanpitokoulutus

Kirjanpitokoulutus ei saavuttanut sille saavutettua määrällistä tavoitetta, koska kurssilaisia ei saatu kokoon 15, ja edustajia ei tullut joka kylältä. Edelleen, kaksipäiväinen kurssi ei ehkä kyennyt luomaan riittäviä edellytyksiä itsenäiseen kirjanpityöskentelyyn.

c) Kotisivujen valmistus- ja päivityskoulutus

Määrällisissä tavoitteissa jäätin yhdellä kylällä tavoitteesta. Yhteisten sivujen toteutuksesta poisjääneen Juorkunan tilalle ei saatu uutta kylää. Samoin yhteisestä ulkoasusta tingittiin jossakin määrin, kylien erilaisista tarpeista johtuen.

Sivujen päivityksen helppous mahdollistaa sivujen ajan tasalla pysymisen, niin kuin hankesuunnitelman tavoitteissa edellytettiin. Talkootyötunteja ovat kyläläiset ilmoittaneet 31.10.2003 mennessä 128,25.

Koulutukset tukivat hyvin hankkeen tavoitteita. Sivujen valmistumista muutamien kylien osalta hidastaa vastuuhenkilöiden muut kiireet, sekä ihmisten erilaiset valmiudet tietokoneen ja sen ohjelmien käytön suhteen.

d) Matkailukalastus ja kalastusmatkailu

Ei järjestetty.

- *kustannussuunnitelmassa pysyminen*

Hanke on pysynyt kohtuullisen hyvin kustannussuunnitelmassa. Hankkeen vetäjälle laskettu työaika, 1 kk, ja kyläläisten kotisivujen valmistukseen varatut matkakorvaukset olivat alimitoitettuja tarpeeseen nähden. Puhelin- ja postituskuluja tulee vähän, koska suuri osa kommunikoinnista tapahtuu sähköpostitse.

- *missä onnistuttiin, missä epäonnistuttiin, mitä opittiin=>mitä jatkossa voidaan tehdä toisin, mitkä toimintamallit hyviä muillekin hanketoteuttajille*

Hankkeen myöhäinen liikkeellelähtö, verrattuna UtaJoMMA-kylien kehittämishankkeen käynnistymiseen, ja alkuperäisiin suunnitelmiin nähden vieraannutti kyläläiset hankkeen tavoitteista. Ja lisäksi suunnittelun ja hankkeen alun välissä kyläläisille ehti tulla muita, työllistäviä asioita.

Edelleen, jo hankkeen suunnitteluvaiheessa pitäisi sitouttaa ja jopa nimetäkin riittävä määrä ihmisiä tulemaan kursseille, jotka kuitenkin järjestetään yhteisten tarpeiden pohjalta.

- *mitä vastoinkäymisiä hankkeessa koettiin*

Suunniteltu elintarvikealan pienyrittäjäkoulutus jäi toteutumatta tämän hankkeen puitteissa. Koulujen lakkauttaminen kahdelta sivukylältä teki vaikeaksi, ja liki mahdottomaksi motivoida ko. kyliä yhteisten asioiden eteenpäin viemiseen, silloin, kun heistä tuntui, että heiltä on kaikki edellytykset kylien kehittämiseen viety pois.

Asioiden sujuvaa etenemistä kotisivukoulutusten osalta haittasi hetkittäin tietokonesovelluksien yhteensopimattomuus ja laitteistojen erilaisuus Siuruan ja koulun koneiden välillä.

Hankkeen menot rasittavat yhdistyksen taloutta. Päätös yhdistyksen kunta-avustuksesta tehtiin vasta huhtikuun lopulla, joten muutaman laskun maksamisessa oli hankaluuksia. Syksyksi kaavailtu kalastusmatkailuosio jäi osittain toteutumatta rahavarojen puutteeseen, koska yhdistyksellä ei ole omia varoja laittaa kouluttajien kuluihin. Hanke ehti päättyä, ennen kuin kesäkuussa laitettu 1. erän maksatushakemus oli edes käsitelty TE-keskuksessa.

7. Tiedotus ja julkisuus

- *hankkeen sisäisen ja ulkoisen tiedotuksen kuvaukset (miten ja millä laajuudella hankkeesta on tiedotettu hankkeen toteuttajatahoille, kohderyhmälle ja muille sidosryhmille)*

Hankkeesta on tiedotettu lehdistölle heti hankkeen käynnistyttyä, marraskuulla. Kyläkierroksella tavoitettiin kyläläisiä, joille esitettiin kalvosarjan avulla hankkeen eri osiot, ja tavoitteet.

Kyläseurojen puheenjohtajille lähetettiin kirjeet, joissa vielä kerrottiin hankkeen tarkentuneista aikatauluista.

- *miten hankkeen kokemuksia ja malleja on levitetty muiden hyödynnettäväksi*

Toiminnanjohtaja on kertonut hankkeesta järjestön sisäisissä palavereissa. Koulutushankkeen läpivieminen työllistää toiminnanjohtajaa suhteessa niin vähän, että muiden töiden hoitaminen ei erillisen hankkeen läpiviemisestä kohtuuttomasti kärsi. Lisäksi hankerahoitus mahdollistaa sellaisten koulutusten järjestämisen, jotka eivät muutoin, yhdistyksen taloudellisista syistä johtuen olisi mahdollista.

8. Hankkeen toimintojen jatkaminen ja kehittämisehdotukset

- *hankkeen toimintojen jatko, kuka vastaa mistäkin toiminnasta hankkeen päättymisen jälkeen*

Vastuu kotisivujen päivittämisestä jää kyläläisille. Kesäkahviloiden jatkaminen ja ylläpitäminen sovitaan aina vuodeksi kerrallaan, edelleen yhteistyössä kyläseurojen kanssa.

Mahdollista jatkoa hankkeella suunnitellaan yhteistyössä UtaJoMMA II:n edustajien, kyläseurojen ja muiden yhdistysten kanssa. Lisäkoulutustarpeita kartoitetaan jatkuvasti.

- *miten hankkeessa saavutettuja tuloksia hyödynnetään jatkossa*

Kotisivujensa avulla kylät saavat ajan tasalla pysyvän tiedotuskanavan toiminnoillensa, ja mainoskanavan palveluillensa ja tuotteillensa.

Kesäkahviloiden ylläpitämisen avulla nuoret toivottavasti havaitsevat kotikylällä piilevät mahdollisuudet, ja saavat kokomusta yritteliäisyyden alkeista.

Kirjanpitokoulutuksen käyneet toivottavasti saivat riittävän kipinän ja motivaation oman osaamiseen kehittämiseen jatkossa.

- *hankkeessa syntyneet uudet ideat, kehittämis- ja hankesuunnitelmat*

Kirjanpitokoulutuksen yhteydessä ilmaantui selkeä tarve kokouskäytäntöä käsittelevälle kurssille, sekä yhdistyslainsäädäntöön perehdyttävälle kurssille.

- *hankkeen toimialaan liittyvät kehittämistoimenpiteet jatkossa*

Uuden koulutushankehakemuksen jättäminen ilmaantuneiden tarpeiden mukaisesti on mahdollista.

9. Raportin liiteaineisto

- ohjausryhmän arvio hankkeen toteuttamisesta
- hankkeessa tuotetut materiaalit (Kalvosarja)
- hankkeesta kirjoitettuja lehtiartikkeleita
- kirjanpitoaineisto

Utajärvellä 31.10.2003

Leena Hämälä

Leena Hämälä, hallituksen pj

Mia Raappana

Mia Raappana, toiminnanjohtaja